

GAZETNIEMENSKI

KURJER POLSKI

Orzeszkowa 13 tel. 109
Redakcja otwarta od 12-1-15-0
Księgarnia: 10-1114-0

Prenumerata miesięcznie zł 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

№ 5

Rok III.

GRODNO

wtorek 5 stycznia 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm z tekstem 1 Drobny. 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wiersz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicowy 8-10 szpalowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszeniowej w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

Dzwonnik : Notre Dame

Monumentalny film w 2 częściach 12 aktach

Powiatowy Kom. L. O. P. P. w cyfrach i co cyfry te mówią

Mamy przed sobą statystykę członków poszczególnych Kół powiatowego Komitetu L. O. P. P. sporządzoną na I. XI. r. ub.

Paniować suche te cyfry, nader wymownie przemawiają do nas, przeto przytaczamy je poniżej, czyniąc na ich tle pewne zestawienia oraz luźne wywody.

№ 1 Kół Magistratek	ozł. 70
Składki podwójne	
№ 2 Kół Starostwa	ozł. 30
Zw. Kupców brak spr.	
№ 4 Banku Polskiego	ozł. 25
Urzędu Poczt wycofał się	
№ 6 Urzędu Skarb.	ozł. 16
Sądu Okręgow.	ozł. 59
Urzędu Akcyz.	ozł. 88
№ 9 Kasy Skarb.	ozł. 24
O. U. Z.	ozł. 41
Inspektorat Szk.	ozł. 5
Państw. fabr. tytu.	724
№ 13 Więzienia	ozł. 62
№ 15 Zw. Polskich Kupców	brak spraw.
Wydz. Sejm. Powiat.	ozł. 12
№ 17 Druskieniki	ozł. 21
№ 18 Skidel	ozł. 20
№ 19 Indura	ozł. 28
№ 20 Krynk	ozł. 27
№ 21 Linnar	ozł. 17
№ 22 Jesiorz	ozł. 26
Od № 23-33 nieczynne kół woj.	
skowe, z działalności których brak	
sprawozdań.	
№ 34 Kół Dubno	ozł. 15
№ 35 Mosty	ozł. 9
№ 36 i 37 nieczynne	
№ 38 Kół Porzecze	ozł. 11
№ 39-42 kół nie czynne	
№ 43 Kół W. Bismouty	ozł. 13
№ 44 Biezia	ozł. 22
№ 45 Mareinka	ozł. 7
№ 46 Gudziwicz	ozł. 35
№ 47 Wolpa	ozł. 24
№ 48 Kamionka	ozł. 32

Ogółem Kół Rów. 1523 ozł.

Odnosić Kół gminnych charak-
terystycznym jest to, że gminy bia-

łoruskie, jak Gudziwicz, Marolka, Porzecze, Dubno, Kamionka przejawiają intensywniejszą działalność i większe daleko zainteresowania sprawą, niż gminy, t. zw. polskie-szlacheckie. Dzieje się to widać dzięki bardziej oddanej sprawie pracy kierowników kół — naukowców i czynników samorządowych, czy może lekkomyślności i jaką my, polacy, odwołamy się do najpoważniejszych zagadnień.

Następnie z powyższego zestawienia wynika, że cały ciężar finansowego popierania L. O. P. P. wylączył się na swych barkach urzędnicy, bowiem w Grodnie poza kółkami zorganizowanymi w różnych urzędach inne nie istnieją, istnieją, zaś nie absolutnie nie czynią i nie płacą. Podtrzymują tędy działalność kół ci najbardziej zmuszeni liczyć się z groszem — tych dochodów porównywać nie można z dochodami tych wielu tysięcy naszych obywateli, którzy jakkolwiek mogliby i powinni, jednak do grona członków Ligi nie należą.

Jest to bardzo smutny objaw, ten smutniejszy, że wobec niepodobna przypuszczenia, aby jedyną przynależność do „stanu urzędniczego” wyrażała w ludzich postawach obywatelskie i rozumienie społecznych obowiązków, dojdę musimy do wniosku, że w całym społeczeństwie absolutnie brak poczucia i zrozumienia akcji L. O. P. P. bowiem skoro ci którzy dać by mogli nie dają, dlatego, że nie znajdują się pod presją zbiorowych postanowień i uchwał, to, być może i pozostali ci, którzy składki swe płacą, choć im to przychodzi z trudnością, nie dali by, gdyby nie istnienie tych właśnie zbiorowych uchwał.

Odnosząc jednak na razie wszelkie przypuszczenia, domysły i wnioski na tej czy innej zasadzie, wyśnute brać musimy to tylko, co jest

Teatr Miejski

w środę dn. 6 stycznia o godz. 4 pp.

adwokat i literat

Leo Belmont

z Warszawy

wyglasi odczyt na temat: Psychoza oskarżania ludzi niewinnych

Bojisjady, Dreffusjady i inne... jady.

Bilety do nabywa w księgarni Iberskiego a w dzień odczytu w teatrze od godz. 11 rano.

niezaprzeżalnością realną a mianowicie, że Instytut L. O. P. P. nie mówiąc o innych, podtrzymują, urzędniczy, a więc ci, którzy de facto dawać nie mogą, nie zaś nie dają ci którzy dawać powinni i dać mogą tę groszową składkę.

Zapominają jednak, że oni to właśnie — ci posiadacze kamienic, sklepów, fabryk i warsztatów, ci wszyscy, którzy mają coś więcej, niż roboty i świąteczny garnitur, stanowią w pierwszym rzędzie w razie wojny, ofiarami swojej „pokojuwej oszczędności” i oni to w razie nalożu aeroplanów nieprzyjacielskich w żywe kamienie kłąć będą „polską gospodarkę” za niedostateczną przygotowanie środków obrony państwa.

Trudnooby mieć pretensje do społeczeństwa, gdyby wymagano odeń ofiary, po nad siły, gdyby żądano powstrzymania się od rzeczy niezbędnych na korzyść L. O. P. P. Nic podobnego jednak nawet w przybliżeniu miejsca mieć nie może.

Gdyby każdy obywatel, dajmy na to Grodno, dał 1 zł. rocznie to byśmy mieli 1000 zł. różnymi nieudanych imprez zebrano by, pokazał sumę ok. 50000 zł. A przecież to nie trudna.

Przypuszczamy nawet, że 1/4 mieszkalców nie absolutnie dać nie mo-

że, to na tę, mogącą dać 1/4, część wypadłoby raptem 4 zł. rocznie, od osoby, a więc tyle ile kosztuje, jeden bilet 1 rzędu krzeseł w teatrze. Jeżeli ofiary na tak ważny, pierwszorzędnej doniosłości — cel ze względu na brak zrozumienia, czy chęci nie mogą w dostatecznej ilości wpływać drogą dobrowolnych składek, należało by pomyśleć o innej drodze zdobycia środków — o czym w rodzaju „dobrowolnie — uchwalonego” groszowego opodatkowania się, omawianego, ustalonego i czynnie popartego przez zarządy Zw. właścicieli Nieruchomości, Lokatorów, Sublokatorów i inne.

Nie byłoby wtedy zebrani, ani jałmużny, lecz jedynie wpłata na zapoznaną dziś fundusz, który, mógłby nosić miano „sami sobie”.

Jeżeli zaś z jakiegokolwiek względów podobne załatwienie sprawy okazałoby się niewykonalne, bo czy jednak powyższe związki jak równie inne społeczne instytucje nie powinny by utworzyć własnych kół na wzór instytucji czerpiących wpływy na ten cel ze źródeł strumyń, niedostatecznych uposażeń urzędniczych.

Warto by poważniej nad sprawą tą się zastanowić i rzeczywiście — chcieć tylko.

Kronika

Teatr Miejski

Dziś świetna farsa w 3 akt. „Hiszpańska Mucha”, ciesząca się olbrzymim powodzeniem na naszej scenie. Ceny zniżone. Jutro, po raz ostatni w sezonie „Ja tu rządzą” krotoczwila w 3 akt. W. Rapackiego ze śpiewami i tańcami. W czwartek premiera arcywesołej krotoczwili w 4 akt. K. Zalewskiego p. t. „Oj mężczyźni! mężczyźni!”. Reżyseruje W. Dąbrowski. Obsadę tworzą pp. Frenklówna, Müllerowa, Orlikówna, Pillati, Dąbrowski, Kubiński, Hajduga, Purzycki, Piwiński, Wasilewski.

U w a g a

Hasło na dzień dzisiejszy

O 8-ej do Royalu na Kabaret P. T. C. K.

O 11-ej do Zamku na Bal Akademików.

Poświęcenie

Dziś na godz. 11-a przed południem wyznaczone zostało w Skidlu poświęcenie wystawionego kosztów gminy budynku, w którym mieścić się będzie Urząd gminny, oraz gdzie mieścić się już od 1 b. m. Sąd Pokoju.

Na uroczystość poświęcenia wyjechało kilkanaście osób ze sfer administracyjnych, sądowych i samorządowych z Prezesem Sądu i Starostą na czele.

Zebrań przedwyborcze

Dziś w Związku Kupców przy ul. Brygidzkiej odbędzie się przedwyborcze zebranie pracodawców do Kasy Chorych. Dokonany zostanie wybór stałego Komitetu po wysłuchaniu sprawozdań z działalności dotychczasowego Komitetu. O zebraniu mającym dziś nastąpić zostały powiadomione różne ugrupowania.

Odczyt Leo Belmonta

W środę dn. 6 b. m. o godz. 4 popoł. znany prelegent, literat adwokat Leo Belmont z Warszawy wygłosi w teatrze miejskim odczyt na temat: Psychoza oskarżania ludzi niewinnych. Bełlijady. Dreffusjady i inne... jady. Odczyt ten wygłoszony był we wszystkich większych miastach z ogromnym powodzeniem i uznaniem publiczności. W Warszawie był dwa razy powtarzany. Temat interesujący zapewni imprezie powodzenie.

Szyller-Szkolnik w Grodnie

Znakomity psycho-frenolog, znawca dusz światowej sławy Szyller-Szkolnik wraz ze swym słynnym medjum M-lle Evigny po raz pierwszy przyjeżdża do Grodna i wystąpi we czwartek 7-go b. m. w sali teatru miejskiego. Wielki wieczór eksperymentalny w każdym mieście wzbudza duże zainteresowanie. Być na doświadczeniach Szyllera-Szkolnika, znać przeniesie się w nowy dotąd niewidziany świat.

Powodzenie zapewnione. Bilety sprzedaje kasę teatru miejskiego.

P o ż a r

W maj. Rusota Klasztorna gm. Hożańskiej wybuchł pożar, skutkiem czego spaliła się stodoła, szopa z desek oraz 270 pudów słomy i sia.

na, śleczkarnia konna, auto półtorajarowe „Opel” należące do Małkiewiczów Walerjana.

Pożar powstał skutkiem wybuchu benzyny w baku samochodowym podczas puszczania w ruch samochodu. Straty dotychczas nie ustalone.

Konferencja sjonistyczna

W dnach 3 i 4 b. m. w lokalu b. „Makabi” odbywała się okręgowa konferencja organizacji sjonistycznej „Keren Kajemiet Leisrael”.

Uroczyste otwarcie konferencji odbyło się w niedzielę o godz. 6-ej wiecz. w czasie którego wygłoszono szereg okolicznościowych przemówień.

Na konferencję powyższą przybyli przedstawiciele organizacji sjonistycznych z prowincji, a mianowicie reprezentowane były miasteczka: Skidel, Krynk, Indura, Dębowa, Sopotnik Brzostowice Wielka i Mała, Szczuozyn, Mosty, Wolpa, Lunna i inne, delegacji których składali sprawozdania ze swej działalności. Obszerniejsze sprawozdanie z odbytej konferencji, wraz z powyższymi uchwałami podamy niebawem.

Nowe książki

Nakładem księgarni Gebetnera i Wolfa wyszły następujące dzieła.

Część pierwsza Tomu I oddawna zapowiadanego „Zarysu historii filozofii” prof. Uniw Jagiell. W. Heinricha. Część ta zawiera filozofię grecką, zwięzłe przedstawienie systemów filozoficznych od pierwszych początków poprzez Pitagorasa, Sokratesa, Platona, Arystotelesa do sceptyków, epikurejczyków, stoików, i filozofów Aleksandryjskich. Książka prof. Heinricha jest niezbędną dla każdego inteligentnego Polaka.

— W książce Antoniego Langego p. t. „Nowy Tarzan” mieszczą się opowiadania różnego typu: jużto groteskowe, jużto fantastyczne, jużto czysto realistyczne. Mimo, że historie te zatracają o bardzo poważne problemy społeczne, psychologiczne i filozoficzne, we wszystkich przeważa wielka pogoda ducha, okraszona żywym i niewymuszonym humorem. Tok opowiadania jest u Langego zawsze barwny i zajmujący, pełen niespodzianek i rzeczy nowych i nieoczekiwanych.

— Włodzimierz Perzyński w najnowszej swej powieści p. t. „Raz w życiu” przedstawia dzieje fatalnej miłości: z jednej strony jedynie wielkie uczucie w życiu, z drugiej — przełotny romans. Tłem powieści jest szeroko odmalowany obraz życia powojennej Warszawy, w szczególności wytwornej sfery towarzyskiej, z całą galerią typów wśród których wybija się, nie mająca wzoru w literaturze, oddana z niezrównanym humorem postać pani Dłużewskiej.

— Cykl nowel p. t. „Mah-Jong”, pióra Jerzego Bohdana Rychlińskiego młodego, niewątpliwie utalentowanego pisarza. Przed czytelnikiem tej książki otwiera się świat, do którego daje wstęp tylko fajka, opium i fantazja artysty. Jest to świat dziwożon, świat medjum Esmeraldy i królowej sabatu, Dolores, a także zmory noonej, po którym tłuką się maskary, demony zmysłów i złota. Przez opowiadanie Rychlińskiego przebiega się myśl przewodnia, zamknięta w słowach: sen i jawa są równie realne.

„SAMORZĄD MIEJSKI“

Miesięcznik

Organ Związku Miast Polskich, poświęcony sprawom samorządu miast i sprawom gospodarstwa krajowego.

Redaktor Henryk Grołowski.

Na treść poszczególnych zeszytów miesięcznych (objętość 80 stron formatu 16 kl) składają się:

I. Artykuły omawiające sprawy samorządu miejskiego, sprawy z dziedziny ogólnogospodarczej, finansowej, podatkowej i t. p.

II. Kronika i sprawozdania z życia miast.

III. Kronika zagraniczna.

IV. Skorowidz ustaw i rozporządzeń.

V. Skorowidz rzeczowy druków Sejmu.

VI. Z książek i czasopism.

VII. Przegląd czasopism miejskich.

Jako dodatek do każdego zeszytu wychodził będzie w r. 1926 Bibliografia analityczna studiów i informacji tyczących spraw miejskich (Tablice dokumentów miejskich).

W dziale ogłoszeń zamieszczane są ogłoszenia z dziedziny pośrednictwa pracy w gospodarstwie miejskiej, jak również ogłoszenia przedsiębiorstw i firm przemysłowo-handlowych, biur budowlanych; technicznych i t. p.

W y c i a g

ze spostrzeżeń wojsk. stacji meteorologicznych O. K. III.

			Ciśnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T° najwyż. za dobę ubiegłą	T° najniż. za dobę ubiegłą	Stan pogody za dobę ubiegłą
Grodno	g. 18	dn. 2. 1.	741,9	6	—	—	pochmurno mglisto
	g. 21		745,8	6	—	—	
	g. 7. dn. 3. 1.		751,5	4	+ 1,0	+ 0,0	
Wilno	g. 18	dn. 2. 1.			—	—	
	g. 21				—	—	
	g. 7 dn 3. 1.				—	—	
Białystok	g. 18	dn. 2. 1.	739,8	8	—	—	pochmurno mglisto
	g. 21		744,4	8	—	—	
	g. 7 dn. 3. 1.		748,4	8	+ 0,0	— 0,0	

Ciśnienie podane jest rzeczywiste — bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

Inkasenta poszukuje Związek Lokatorów i Sublokatorów w Grodnie.

Oferty składać w godzinach 10—1 i 6—9 do środy włącznie w biurze Związku podwórze Magistratu.

Dla przyjętego wymagana kaucja 50 zł. Jednocześnie zawiadamia się, że dotychczasowy inkasent Józef Buchowski w Związku nie pracuje.

Zgubiono legitymację Kasy Chorych № 9226 na imię Ignacego Niemeńskiego, którą unieważnia się. 1-1

Zgubiono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Grodno i pasport wydany przez Starostwo Grodzieńskie № 5094 na imię Salomona Epstein. 3-3

Zgubiono legitymację, oraz inne dokumenty, wydane przez Dyrekcję Wileńską, na imię Bronisława Kunickiego, zam. przy ul. Górnej nr. 5. 2-5

Skradziono pasport, wydany przez Starostwo Grodzieńskie na imię Konstantego Poducha. 3-3

Składajcie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOŚCI